

ÇOCUK İZLEM MERKEZİ

SİNOP ATATÜRK DEVLET

HASTANESİ

- **Çocuk İstismarı**
- **Çocuk İstismarı Vakalarına Yaklaşım**
- **Çocuk İzlem Merkezi**

ÇOCUK İSTİSMARI

0-18 yaş grubundaki çocuğun;

- ✓ Sağlığını,
- ✓ Fiziksel gelişimini,
- ✓ Psiko-sosyal gelişimini

olumsuz etkileyen, bir yetişkin, toplum ya da devlet tarafından bilerek veya bilmeyerek gerçekleştirilen her türlü harekete maruz kalmasıdır.

İSTİSMAR TANIMLARI

Cinsel İstismar

- Çocuğun tam olarak anlayamadığı, onay vermesinin mümkün olamayacağı, gelişimsel olarak hazır olmadığı ya da toplumun yasalarına, sosyal normlarına aykırı olacak şekilde bir cinsel etkinliğe dahil edilmesidir.

Fiziksel İstismar

- Çocuğa karşı; sağlığına, yaşamına, gelişimine veya onuruna zarar veren ya da zarar verebilme olasılığı yüksek, kasıtlı fiziksel güç kullanılmasıdır.

Duygusal İstismar

- Ebeveyn yada çocuğa bakan kişinin davranışları ya da sözleriyle çocuğun ruh sağlığını bozacak etkide bulunması ve çocuğun bu nedenle büyüme gelişme ve ruh sağlığı açısından genetik kapasitesine ulaşmasının engellenmesidir.

DUYGUSAL İSTİSMAR

- Çocuğun gereksinim duyduğu ilgi, sevgi ve bakımdan yoksun bırakılarak psikolojik hasara uğratılmasıdır.
- Tanımlanması en zor ancak en sık gerçekleşen istismar türüdür;
- Aşağılama, yalnız bırakma, ayırma,
- Korkutma, yıldırma, tehdit etme, suça yöneltme,
- Önemsememe, küçük düşürme, alaylı konuşma,
- Lakap takma, aşırı baskı ve otorite kurma
- Duygusal bakımdan gereksinimlerin karşılanmaması,
- Sık eleştirme, yaşının üstünde sorumluluklar bekleme, başarı ve mükemmellik baskısı,
- Kardeşler arasında ayırım yapma, değer vermeme,

DUYGUSAL İSTİSMAR BELİRTİLERİ

- Dünyaya karşı belli bir ilgisizlik
- Depresif ve pasif davranış
- Karşısındakine çok ihtiyatlı yaklaşmak
- Kendine güvensizlik
- Korku
- Küçük yaşlardaki davranışlara dönüş
- Okul devamsızlığı fazlalığı, sürekli pis ve bakımsız dış görünüş, tıbbi destekten yoksunluk da duygusal ihmal ve istimarını düşündürülebilir.

CİNSEL İSTİSMAR

Bir kişinin çocuğa yönelik cinsel haz duyma amacıyla;

- Cinsel organlarına dokunması ve/veya dokundurtması
- Irzına geçmesi
- Teşhircilik yapması
- Cinsel uyarı ve doyum için kullanılması
- Fuhuşa zorlanması
- Pornografi gibi türlü suçlarda cinsel obje olarak kullanılması
- Çocuğun yanında Pornografik görüntüler izlenmesi ve izletilmesi

CİNSEL İSTİSMAR

- **Mağdurlar;**

%30 - 2 - 5

%40 - 6 - 10

%30 - 11 - 17 yaş grubu

- **İstismarcılar;**

%96 - erkek

%80 - tanıdığı birisi

Cinsel İstismar İle İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar

- Cinsel istismar yalnızca çocuğun hayal gücünün uydurmasıdır. Çocuklar hikayeler uydururlar.
- ✓ **Çocuklar istismar hakkında yalan söylemezler. Bu konuda hikaye uyduranlara çok az rastlanır.**
- Sadece çekici, tatlı, güzel, açık giyinen çocuklar; onay bekleyen, kendine güveni olamayan pasif çocuklar; yaramaz çocuklar istismara maruz kalır.
- ✓ **Çocukların görünüşü ya da davranışı istismara sebep olmaz.**
- Çocuklara uslu, akıllı, açığıöz olmalarını söyleyerek onları korumuş oluruz.
- ✓ **Çocukları bu konuda eğitmeliyiz: Beden farkındalığı, kişisel sınırlar ve hakları, tehlikeli durumda yapılabilecekler**

Cinsel İstismar İle İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar

- Genellikle tehlikeli yerler, özellikle karanlık bastıktan sonra parklar, umumi tuvaletler ve boş sokaklardır.
- ✓ İstismarcının tercih ettiği yerler genellikle çocuğun tanıdığı, bildiği yerlerdir: Okul ve çevresi, evle okul arasındaki yol, bir arkadaş yada akrabanın evi, çocuğun kendi evidir. Çocuğun rahat ve gevşek olduğu zamanlar, oyun zamanları, banyo zamanı ya da yatma zamanı istismarcının tercih ettiği zamanlardır.
- İstismarcılar kötü görünümlü, yabancı kişilerdir.
- ✓ Olguların %80-95'inde istismarcı çocuğun tanıdığı, normal görünüşlü biridir. Genellikle 20-45 yaş arası evli, sosyal hayatı olan, şüphesiz çekmeyen bir aile babasıdır.
- Cinsel istismar vakaları her yerde yaşanmaz, bazı kültürlerde, ülkelerde yaşanır.
- ✓ Cinsel istismara her kültürde, her ülkede ve her sosyo-ekonomik grupta rastlanmaktadır. Kız çocuklarda enseste, erkek çocuklarda ise pedofiliye diğer istismar türlerinden daha sık rastlanmaktadır.

Cinsel İstismar İle İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar

- Çocuk; yaşadıklarınını, cinsel istismarı bile, yakın zamanda ya da büyüyünce unuttur. Fazla kurcalanmamalı.
- ✓ Çocuklar cinsel istismarı unutmazlar. “Hayattaki en kötü şey hafızayı değiştirememenizdir.” sözleri, çocukluğunda cinsel istismara uğramış bir yetişkine aittir.
  - Travma ve hafıza
  - Psikopatoloji

Cinsel İstismarın Çocuklarda Bıraktığı Etkiler (Fiziksel)

- Baş ve karın ağrısı, kusma, iştah azalması.
- Açıklaması olmayan ağız, dudak ve genital bölgelerde ağrı, şişme, kızarma, kanama vb rahatsızlıklar.
- Giyim alışkanlıklarında, dış görünümünde ani değişiklikler.
- Bilinen bir sebebi olamadan oturmakta zorlanıyorsa ve tuvalet alışkanlıklarında ani değişiklikler.
- Kız çocuklarda süregelen biçimde kilo almaya dikkat edilmeli

Cinsel İstismarın Çocuklarda Bıraktığı Etkiler (Psikolojik)

- Tekrarlayıcı, rahatsız edici düşünceler,
- Uykuya dalma güçlüğü, (Karanlık olayı çağrıştırabilir ya da kabus göreceğini düşündüğü için uyumak istemez)
- Olayla ilgili kabuslar,
- Öfke patlamaları ve saldırganlık,
- Konsantrasyon güçlüğü, iştah kaybı,
- Suçluluk ve utanç duyma,
- İçe kapanma, depresif belirtiler,
- Olayı anımsatan nesnelere karşı yoğun psikolojik sıkıntı,
- Korku reaksiyonu,
- Akran grubu ilişkilerinde güçlükler
- O zamana kadar var olan kişilik özelliklerinden farklı bir kişilik özelliği gösterme,

Cinsel İstismarın Çocuklarda Bıraktığı Etkiler (Psikolojik)

- %50'sinde Travma Sonrası Stres Bozukluğu,
- Depresyon,
- Düşük benlik saygısı, suçluluk hissi,
- İntihar davranışları,
- Damgalanmışlık hissi,
- Alkol ve madde kullanımını eşlik edebilmektedir

Cinsel İstismarın Çocuklarda Bıraktığı Etkiler (Davranışsal)

- Aşırı temizlenme durumu ya da tam tersi
- Evden kaçmak
- İnsanlardan ve bazı yerlerden korkmak ve kaçmak
- Okul ve disiplin problemleri, suça yönelme
- Madde bağımlılığı, kendine zarar, intihar girişimleri
- Kişiler arası ilişki kurabilme ve sosyal ilişkileri sürdürme becerileri ciddi anlamda bozulur
- Yaş dönemine uygun olmayacak şekilde cinsel tabirler kullanma, akranlarına cinsellik içeren davranışlar sergileme

CİNSEL GELİŞİM AÇISINDAN ETKİLER

- İstismara uğrayanlarda cinsel duygu ve tutumlar normal gelişimden sapar.
- **Riskli Cinsel Davranışlar sık görülür.**
- Toplumsal olarak kabul gören yaşlardan önce cinsel ilişkide bulunmak (erken gebelik, baştan çıkarıcı davranışlar sergilemek)
- Cinsel ilişkilerinde uygunsuz ve birden fazla eşle olmak.
- Sürekli cinsellik konularına aşırı yönelme veya ilgisizlik şeklindedir.

ÇOCUK NEDEN ANLATMAZ?

- Kendilerine inanılmayacağından korkarlar.
- Başlarının belaya gireceğinden korkarlar.
- İstismarcının tehditlerinden korkarlar.
- İstismarcıyı korumak isteyebilir, sevebilir ama yaptıklarını sevmezler.
- Nasıl anlatılacağını bilmeyebilirler.
- Cinsel davranışların yanlış olduğunu bilmeyebilirler.
- Anne-baba ve diğer yakınlar tarafından başlarına gelen kötülüğe karşı kendilerini koruyamadıkları için suçlanmaktan ve ağır biçimde cezalandırılmaktan korkarlar.
- Arkadaşları tarafından dışlanabileceklerinden korkarlar.

ÇOCUK NEDEN ANLATMAZ?

- Gammaz olarak adlandırılmak istemezler.
- Olayın kendileri yüzünden olduğuna inanırlar. Suçluluk hissederler.
- İyi çocukların cinsellikle ilgili sözcükleri kullanmasının doğru olmadığı söylenmiştir.
- Büyüklerle (otorite figürleriyle) cinsel konuları konuşmaktan utanırlar, korkarlar.

ÇOCUK NE ZAMAN ANLATIR?

- İstismarın derecesi, sıklığı artar ve çocuğu korkutursa
- Cinsel istismardan korunmayla ilgili bilgi alırsa ve kendisine yapılanın doğru olmadığını fark ederse
- Söylenmesi gerektiğini öğrenirse
- Yakın bulduğu biri ile sırrını paylaşırsa
- Kardeşlerini korumak için (kendisinin ilk istismara uğradığı yaşa geldiklerinde),
- Hamilelikten korkarsa ya da cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında bilgisi edinince
- İstismarcının baskısından kurtulmak için
- **Güvenebileceği ve kendisi ile yakından ilgilenen bir yetişkinle karşılaştığı zaman**
- Fiziksel bir yakınması (üriner enfeksiyon vb.) sonrası doktora gittiğinde

İSTİSMAR: ÖNCESİ - SONRASI

İSTİSMARI ÖNLEMEK: ÇOCUĞU GÜÇLENDİRMEK:

- Çocukları eğitmek: farkındalıklarını ve kendilerine güvenlerini arttırmaya yönelik eğitim.

İSTİSMARLA KARŞILAŞMAK:

- Vakayı bildirmek.

ÇOCUKLARI EĞİTMEK

- Çocuğu suçlayarak ve kendini suçlu hissettirmek suretiyle kontrol etmeye çalışmak uzun vadede etkili sonuç vermiyor.
- Sadece öğüt vermek, akıl vermek, istismarla karşılaştığında çocuğu suçlu hissettiriyor. Susmasına sebep oluyor.
- Dil, tanımlayıcı ve güven verici olmalı. Panik havasında sıkça yapılan hatırlatmalarla verilen bilgiler çocukları insanlardan korkan, her şeye şüpheyile bakan saplantılı kişilikler haline getirebilmektedir.

ÇOCUKLARI EĞİTMEK

- Bedenlerini koruma: İyi dokunma ile kötü dokunmayı ayırt etme
- İstemediği bir durumda “HAYIR” diyebilme
- Kişisel alanlarını bilme ve koruma, kendi güvenliklerini sağlama
- Yaş dönemine uygun şekilde fiziksel ve cinsel gelişim
- Haklarını bilip savunabilme
- Kendini ifade etme, sorunlarla baş edebilme: özgüven
- Kendine ilişkin olumlu ve güçlü yanlarını fark etme
- Kendini güvende hissetmediğinde yardım isteme
- Her zaman sır saklanmayacağı

İSTİSMARI DİNLEMEK

- Çocuk herhangi bir istismar durumuyla karşılaştığında onu dinlemek ve duygularını anladığımızı hissettirmek
- Çocuğun özgürce konuşmasına izin verecek bir ilişki kurmak ve ortam sağlamak
- Çocuğa ona inandığımız duygusunu vermek
- Çocuğun anlattıklarını abartılı tepkiler vermeden dinlemek
- Çocuğun varsa suçluluk duygularını anlatmasına izin vermek - Bunun onun hatası olmadığını vurgulamak
- Çocuğa bu konuyu paylaştığı için duyulan memnuniyet dile getirilmek ve konuşmasının doğru bir davranış olduğu vurgulamak
- Ailesinin bilip bilmediği, biliyorlarsa duruma karşı tepkilerinin ne olduğu konusunda çocuktan bilgi almak - Ailesine karşı bu konuyla ilgili bir korku duyup duymadığını sorgulamak

VAKAYI BİLDİRMEK

SUÇU BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- Her vatandaş çocuğa karşı işlenmekte olan istismar suçunu bildirmekle yükümlüdür.
- **TCK Madde 278 –**
  - (1) İşlenmekte olan bir suçta yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- **TCK Madde 279 –**
  - (1) Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- **TCK Madde 280 –**
  - (1) Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

CİNSEL İSTİSMARDAN ŞÜPHELENİYORSAK

- Hem bir eğitimci olarak hem de çocuğun güvendiği kişi olarak; bir an önce şüphelerinizi gerekli yerlere bildirip başvuru yapmalısınız.
- Okul İdaresine
- Rehberlik ve Araştırma Merkezine
- Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına
- Baroların Çocuk Hakları Merkezlerine
- Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şubesi Birimlerine
- Savcılığa

CİNSEL İSTİSMARDAN ŞÜPHELENİYORSAK

- Siz kanıt toplamak zorunda değilsiniz, bildirim yaptıktan sonra uzmanlar bu işle ilgilenecektir.
- İstismarı fark ettikten ya da öğrendikten sonra ilk olarak aile ile iletişime geçmeyin. Aile zaten biliyor ve çocuğu susturuyor olabilir. Bu durumun saklı kalması için çocuğu susturabilir, cezalandırabilir, sizden uzaklaştırabilir ya da daha büyük sorunlar ortaya çıkabilir.
- Konuyu öğrenme biçiminizle ilgili tutanağınızı tutun, çocuğu bu durumu bildirmek konusunda bilgilendirin, güven verin, emniyet birimlerine başvurun, eşlik ederek emniyet birimine birlikte gidin.

ZORLAYICI VAKALAR

- Küçük yaş (11-12 yaşa kadar) akran gruplarında dokunma içeren oyun şikayetleri
- Ergen (11-12+) akran gruplarında cinsel deneyimlere dair bilgiler, paylaşımlar
- 15+ yaş grubunda isteğe dayalı cinsel deneyimlere dair bilgiler, paylaşımlar, «Ne yapacağımı bilmiyorum» yardım istekleri
- **15 yaştan büyük çocuk isteğimle oldu dese bile şüpheli şahıs 18 yaşından büyük olduğunda bildirilmelidir / şüpheli şahıs 18 yaş altında olsa bile, çocuğun beyanı zorla olduğu yönündeysen, şüphe duyulmaksızın her istismar bildirilmelidir.**

ÇOCUK İZLEM MERKEZİ

Cinsel istismar mağduru çocuğun beyanının alınması, muayenesinin yapılması, aile görüşmesinin yapılması ve raporunun hazırlanması için gereken tüm personel ve ekipmanın bulunduğu, işlemlerin her aşamasında çocuğun yüksek yararı gözetilerek yürütüldüğü bir merkezdir.

ÇOCUK İZLEM MERKEZİNİN KURULUŞ AMAÇLARI

- İnceleme ve tedavi aşamasında gerek görülen sağlık, eğitim, kolluk kuvvetleri, hukuk ve adalet sistemi gibi işbirliği yapılması gereken diğer kamu kuruluşları ile eşgüdüm içinde hizmet sağlanması
- Çocuğun sistem içinde ikincil örselemeden korunması
- Ailenin yaşadığı travmanın ve yaşanan olayın sağlıklı değerlendirilmesi amacıyla aile ile görüşülmesi
- Ailenin ilk danışmanlık gereksinimlerinin karşılanması

ÇOCUK İZLEM MERKEZİNİN İŞLEYİŞİ

İstismar mağduru çocuğun hangi kuruma başvurduğuna, ya da istismardan hangi kurumda kuşkulandığına bakılmaksızın hiç zaman kaybetmeden **kolluk kuvvetleri** haberdar edilir.

ÇOCUK İZLEM MERKEZİNİN İŞLEYİŞİ

Mağdur çocuk bildirimini alan kolluk kuvvetleri;

- İlgili **Cumhuriyet Savcısını** bilgilendirir.
- Cumhuriyet savcısının talimatları doğrultusunda **ÇİM** ile iletişime geçilir.
- **Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Büro Amirliği** tarafından **Baro'dan** çocuk için avukat talebinde bulunulur.

ÇOCUK İZLEM MERKEZİNİN İŞLEYİŞİ

- Kolluk kuvvetlerinin bu iş için özel eğitim almış sivil personeli, çocuğu sivil bir araçla **Çocuk İzlem Merkezine** getirir.
- Baro'dan görevlendirilen **Avukat** da **ÇİM'e** gelir.

MAĞDURUN ÇİM'E NAKİL SÜRECİ

- Jandarma /
- Çocuk Polisi

Sivil Ekiple
Sivil Araçla

Çocukla olay hakkında herhangi bir görüşme yapmadan nakledilir.

MAĞDUR ÇİM'E ULAŞTIĞINDA

- Çocuk ve aile ile ön görüşme
- Çocuk ile adli görüşme
- Bedensel ve ruhsal muayene
- Rapor
- İzlem planı

ADLI GÖRÜŞME

Çocuğun ifadesi ;

- Eğitim almış adli görüşmeci (psikolog, sosyal hizmet uzmanı, çocuk gelişimci, alanda yüksek lisans yapmış hemşire) tarafından
- Aynalı bir odada
- Ses ve görüntü kaydı yapılarak alınır

ADLI GÖRÜŞME

Çocuktan ifade alındığı sırada ;

- Cumhuriyet Savcısı (ve katibi)
- AÇSHB personeli
- Çocuğun Avukatı görüşmeyi izler.

ADLİ MUAYENE

- Çocuğun muayenesi merkezde bulunan hekimler (Adli Tıp Uzmanı, Çocuk Psikiyatristi ve Çocuk Hekimi) tarafından yapılır.
- Vücudun tümü (cinsel organlar da dahil olmak üzere) detaylıca muayene edilir, gerekli durumlarda fizik bulgular görüntülü olarak kaydedilir.

ÇOCUK İZLEM MERKEZİ EKİBİ

Kolluk (Polis ve
Jandarma)

Konsültanlar

Adli Tıp Uzmanı
Çocuk Psikiyatristi
Kadın Doğum Uzmanı
Çocuk Cerrahi Uzmanı
Çocuk Hastalıkları Uzm.

Sorumlu Hekim
Adli Görüşmeci
Hemşire
Büro Personeli
Güvenlik
Yardımcı Personel

Merkezde
Çalışan Ekip

Savcılık

Baro

Temsilcilik

AÇSHB Temsilcisi

SİNOP ÇOCUK İZLEM MERKEZİ KURULUŞU

- 2018 - Sinop ili Çocuk İstismarı vakalarının yoğunluğu sebebiyle (2016-2018 arasında 368 vaka) Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü ile iletişime geçildi.
- 2019 - Cumhurbaşkanlığı Eylem Planı Çerçevesinde 81 ilde açılma talimatı verildi.
- 2019 - 04/10/2012 tarihli ve 28431 sayılı “Çocuk İzlem Merkezi Başbakanlık Genelgesi “ne bağlı olarak çalışmalara başlandı.
- 2020 Mart açılış – 2020 Temmuz ilk vaka

ÇOCUK ve ERGEN ÖNGÖRÜŞME ODASI

ADLİ GÖRÜŞME ODASI

İFADE İZLEME ODASI

MUAYENE ODASI

